

Kodu ja perekond

Kela[®]

Toetused lastega peredele ja
eluasemetoetused

Lühidalt ja selgelt

Sisukord

Kodu ja perekond	1
Toetus lastega peredele	2
Kellel on õigus saada lastega pere toetusi?	2
Enne lapse sünni	2
Kui laps sünnib	4
Toetused lapse adopteerinud vanematele	5
Kela kaart	6
Lapsetoetus	6
Lastehoiutoetused	6
Kui laps haigestub	8
Elatistoetus	9
Taotlemine ja maksmine	10
Eluasemetoetus	11
Kes võib saada üldist eluasemetoetust?	11
Kui palju võib saada üldist eluasemetoetust?	12
Eluasemetoetuse arvutamine	14
Taotlemine ja maksmine	15
Kela teenindab	16
Teatage muudatustest	17
Vaide esitamine Kela otsuse suhtes	17
Kontaktandmed	17

Kodu ja perekond

Selles voldikus tutvustatakse Kela poolt lastega peredele antavaid toetusi ja eluasemetoetusi.

Lastega pere toetuste saamise õigus on kõikidel lastega peredel. Eluasemetoetust mõjutab muuhulgas sissetulekute kogusumma ning seda toetust saavad ainult väikese sissetulekuga inimesed.

Kela väljastab toetusi üksnes taotluste alusel, niisiis tuleb kõiki toetusi Kelast taotleda. Võite taotleda toetust interneti teel või täites taotlusvormi:

www.kela.fi/asiointi

Kela toetuste alused on seadusega kindlaks määratud. Kui Kela otsustab toetuse määrata, käsitletakse iga taotleja olukorda individuaalselt.

Taotlejate olukord ja toetusvajadus võivad olla väga erinevad. Seetõttu on ka toetuste suurus erinev.

Selles voldikus tutvustatakse lastega perede toetuste ja eluasemetoetuste põhiküsimusi aastal 2017. Selles ei käsitleta kõiki detaile.

Toetuste täpsed suurused ja sissetulekute piirmäärad on eraldi lisas, mille võite välja printida veebilehelt www.kela.fi/lapsiperheet ja www.kela.fi/asumistuki või küsida Kela büroost.

Teenuste lisateave

Teised kodu ja eluasemega seotud Kela poolt makstavad toetused on näiteks:

- haigushüvitised
- õppuri toetused
- ajateenija toetused
- töötuskaitse.

Neid toetuseliike tutvustatakse eraldi voldikus.

Lastega peredele oluliste kohaliku omavalitsuse teenuste, näiteks lastehoiu, kooli ja üürikorterite kohta saate teavet elukohajärgse omavalitsuse kodulehelt või omavalitsuse klienditeeninduspunkti. Tervishoiu kohta saate teavet elukohajärgse omavalitsuse tervisekeskusest ja nõuandlast.

Kesksed terminid

- Ematoetus – äitiysavustus
- emapuhkuseraha – äitiysraha
- isapuhkuseraha – isyysraha
- rasedustõend – raskaustodistus
- leibkond – ruokakunta
- brutotulud – bruttotulot
- põhiomavastutus – perusomavastuu
- eluasemekulud – asumiskulut
- iga-aastane korrektsioon, vahekorrektsioon – vuositarkistus, välitarkistus

Toetus lastega peredele

Kela maksab lastega peredele rahalist toetust alates ema raseduseperioodist. Kela toetused võimaldavad vanematele toimetuleku ja keskendumise lapsele tema esimeste elukuude jooksul. Hiljem annab Kela toetust lapsehoiuks ja lapsest tulenevate kulude katteks.

Kela toetused lastega peredele on järgmised:

- rasedus- ja sünnitustoetus
- vanematoetus
- lapsetoetus
- lastehoiutoetused
- haige ja puudega lapse toetused
- elatistoetus.

Vanematoetus on ühine nimetus toetustele, milleks on:

- emapalk
- spetsiaalne emapalk
- isapalk
- vanemapalk.

Kellel on õigus saada lastega pere toetusi?

Teil on õigus saada Kela lastega pere toetusi, kui kuulute Soome sotsiaalkaitse alla ja elate alaliselt Soomes. Teatud juhtudel võivad toetusi saada ka teised Soomes töötavad isikud.

Kui olete elanud välismaal või kavatsete välismaale elama asuda, kontrollige Kelast, millised on teie sotsiaalkaitsega seotud õigused. Elama asumine Soome või Soomest välismaale võib mõjutada Kela poolt makstavaid toetusi.

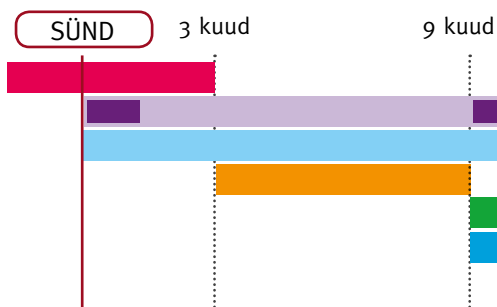
Enne lapse sündi

Rasedustõend

Kui arvate, et olete rase, võtke ühendust oma elukohajärgse naistenõuandlaga.

PERESOODUSTUSED 1. KUI LAPS SÜNNIB JA KASVAB

- Emapalk
 - Isapalk (kokku 9 nädalat) **
 - Võimalik aeg saada isapalka
 - Lapsetoetus
 - Vanematoetus
 - Koduhoiu toetus / paindlik lastehoiu toetus
 - Eralapsehoiu toetus
 - Osaline lastehoiu toetus
- ** võib kasutada osade kaupa

Naistenõuandla teenused on tasuta. Saate nõuandlast head nõu raseduse ja sünnituse jaoks. Lisaks sellele jälgitakse nõuandlas ema ja loote tervislikku seisundit.

Ema peab pöörduma arstlikku kontrolli raseduse alguses enne viiendat raseduskuud. Kontrolli järel saate rasedustõendi. Vajate seda tõendit Kelast toetuse taotlemisel.

Rasedus- ja sünnitustoetus

Võite taotleda rasedus- ja sünnitustoetust, kui rasedus on kestnud vähemalt 5 kuud. Võite valida kas emapaki või 140 euro suuruse maksuvaba ühekordse toetuse. Emapakis on lapsele riideid ja hooldusvahendeid.

Emapalk

Ema jääb sünnituspuhkusele hiljemalt 30 tööpäeva enne eeldatavat sünnitust.

Siis makstakse emale emapalka. Raha makstakse 105 tööpäeva ehk umbes 4 kuu eest.

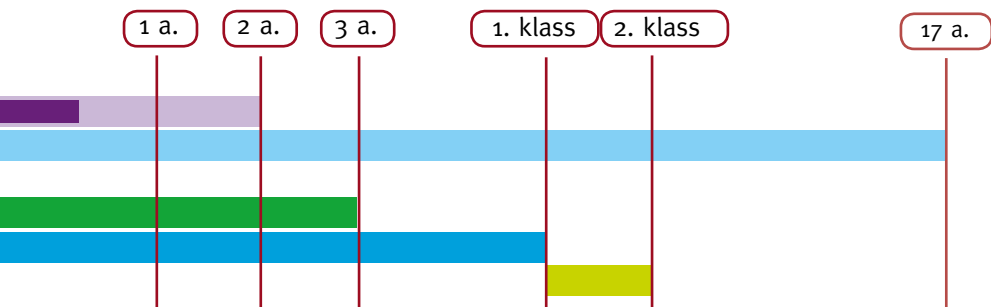
Ema võib jääda sünnituspuhkusele kõige varem 50 tööpäeva enne eeldatavat sünnitust. Sellisel juhul saab ema emapalka varem.

Taotlege emapalka hiljemalt 2 kuud enne eeldatavat sünnitust.

Teatage kindlasti oma tööandjale sünnituspuhkusele jäämisest 2 kuud enne puhkuse algust.

Spetsiaalne emapalk

Juhul kui puutute oma töös kokku kiirguse, keemiliste ainete või nakkushaigusega, võite jääda töölt eemale kohe, kui rasedus on tuvastatud. Saate sel ajal spetsiaalset emapalka (erityisäitiysraha).

Kui laps sünnib

Pärast lapse sünni saavad vanemad lapsega koju jääda. Kela maksab selle perioodi eest rahalist toetust, mis tagab perele piisava sissetuleku.

Emapalk

Emaduspuhkus jätkub pärast lapse sünni umbes 3 kuud. Sellel ajal makstakse emale emapalka.

Isapalk

Isa võib võtta kuni 54 tööpäeva ehk umbes 9 nädalat kestva isapuhkuse. Sellest ajast võib isa olla 1–18 tööpäeva ehk kuni 3 nädalat kodus emaga üheaegselt.

Ülejäänud puhkuse võib võtta siis, kui vanematoetuse maksmine lõpeb. Võite võtta välja korraga terve puhkuse või jagada puhkuse osadeks.

Kui olete võtnud 18 vaba päeva, võite jätkata puhkust veel 36 tööpäeva. Kui te ei ole vabu päevi võtnud, võite välja võtta kogu 54 tööpäeva kestva puhkuse.

Isapuhkuse saab võtta enne lapse 2-aastaseks saamist. Kela maksab isapuhkuse aja eest isapalka.

Taotlege isapalka hiljemalt 2 kuu jooksul alates lapse 2-aastaseks saamisest.

Teatage oma tööandjale isapuhkusest 2 kuud enne puhkuse algust. Kui puhkuse kestus on kuni 12 tööpäeva, teatage sellest üks kuu ette.

Lisateavet saab infotelefonilt
020 692 206
(soome keeles)

Vanematoetus

Vanemapuhkusele võib jääb üks või teine vanem. Vanemad võivad võtta vanemapuhkust ka vaheldumisi. Vanemapuhkus kestab 158 tööpäeva ehk umbes pool aastat.

Kela maksab vanemapuhkuse ajal vanematoetust.

Kui vanematoetuse maksmine lõpeb, on laps umbes 9 kuu vanune. Kui perekonda sünnivad kaksikud, maksab Kela vanematoetust 60 tööpäeva võrra kauem.

Enne kohustatud käima
sünnitusjärgses tervisekontrollis ning
esitama selle kohta Kelale
järelkontrollitõendi.

Kela vajab tõendit vanematoetuse
maksmise jaoks.

Taotlege vanematoetust üks kuu enne
vanemapuhkusele jäämist.

Vanemad võivad ka osalise tööajaga
töötada ja korraldada lapsehoidu
vaheldumisi. Sellel ajal maksab Kela
mõlemale vanemale osalist
vanematoetust.

Kui suur on toetus?

Emapalk, spetsiaalne emapalk,
isapalk ja vanematoetus arvutatakse
sama valemiga järgi.

Need toetused arvutatakse reeglina
palgatulude alusel.

Toetus on väiksem kui palk,
reeglina umbes 70% sissetulekust.

Arvutage oma toetussumma
kalkulaatori abil:
www.kela.fi/laskurit

Toetus makstakse tööpäevade eest
(kaasa arvatud laupäevad).

Kui saate vanemapuhkuse aja eest
palka, maksab Kela hüvitise teie
tööandjale.

Toetuse suurust mõjutab ka see, kas
olete olnud õppur või haige või tötu.
Minimaalne toetus on umbes
600 eurot kuus. Näiteks sellist
toetust makstakse õppurile.

Vanematoetus on maksustatav tulu.
Toetuselt peetakse kinni
maksukaardile vastav maksumäär.

Töötajale arvestatakse pensioni ja
puhkusepäevi, kui ta on
emapuhkusel, isapuhkusel või
vanemapuhkusel.

Küsi internetis nõu
Kela-Kertult
www.kela.fi/kysykelasta

Toetused lapse adopteeritud vanematele

Kela toetab adopteeritud laste
vanemaid peaaegu samal viisil nagu
bioloogilisi vanemaid. Lapse
adopteeritud vanemad ei saa
emapalka, kuid nad saavad
vanematoetust kauem kui tavaliselt.
Vanematoetust makstakse alates
sellest päevast, kui adopteeritud laps
on vanemate hoole alla antud.
Adopteeritud lapse isa võib pidada
isapuhkust nagu kõik isad.

Kui adopteerite lapse välismaalt,
võite taotleda Kelalt rahalist toetust
adopteerimiskulude katteks.

Kela kaart

Kui laps sünnib Soomes, edastatakse sünniandmed haiglast rahvastikuregistrisse ja sealt edasi Kelale.

Laps saab isikukoodi. Pärast nime andmist saadab Kela koju Kela kaardi ehk ravikindlustuskaardi.

Lapsetoetus

Kela maksab iga lapse eest lapsetoetust selle kuu lõpuni, kui laps saab 17-aastaseks.

Lastetoetust makstakse vastavalt laste arvule perekonnas:

- esimese lapse eest 94,88 eurot kuus
- teise lapse eest 104,84 eurot kuus
- kolmanda lapse eest 133,79 eurot kuus
- neljanda lapse eest 153,24 eurot kuus
- viienda ja iga järgmise lapse eest 172,69 eurot kuus.

Üksikvanema igale lapsele makstakse 48,55 eurot lisatoetust kuus.

Lastetoetus on maksuvaba tulu. Lastetoetust makstakse enamasti emale või isale või lapse muule hooldajale.

Võite taotleda lastetoetust kas eraldi või koos vanematoetuse taotlemisega.

Lastehoiutoetused

Pärast vanemapuhkust võite

- jääda lapsega koju ja saada koduhoiu toetust,
- hankida lapsele koht eralastehoius ja saada koduhoiu või eralastehoiu toetust,
- töötada kuni 30 tundi nädalas ja saada paindlikku lastehoiu toetust,
- panna lapse kohalikule omavalitsusele kuuluvasse päevahoidu.

Lapsehoolduspuhkus

Pärast vanemapuhkust võib üks vanematest jääda lapsega koju palgata lapsehoolduspuhkusele, kuni laps saab 3-aastaseks.

Teavitage oma tööandjat lapsehoolduspuhkusele jäämisest hiljemalt 2 kuud enne puhkuse algust.

Koduhoiu toetus

Koduhoiu toetust võib taotleda siis, kui alla 3-aastase lapse hoid on korraldatud näiteks kodus.

Lapse hoidja võib olla lapse vanem või keegi teine, näiteks vanavanem või palgaline hoidja.

Koduhoiu toetust ei saa, kui laps on kohalikule omavalitsusele kuuluvas lastehoius.

Koduhoiu toetus koosneb lastehoiu toetustest ja lastehoiu lisatoetusest.

Voldikus kasutatav väljend "eurot kuus" tähendab "eurot ühes kuus".

Lastehoiu toetus on:

- 338,34 eurot kuus ühe alla 3-aastase lapse kohta
- 101,29 eurot kuus iga teise alla 3-aastase lapse kohta
- 65,09 eurot kuus üle 3-aastaste, kuid siiski nooremate kui kooliealiste laste kohta.

Lastehoiu lisatoetust saab vaid ühe lapse eest ja selle maksimaalne summa on 181,07 eurot kuus.

Lastehoiu lisatoetuse summa oleneb lapsevanemate tuludest.

Koduhoiu toetus on maksustatav tulu.

Mõned kohalikud omavalitsused maksavad oma piirkonna elanikele lisatoetust. Küsige lisateavet kohalikest omavalitsusest või Kelast.

Eralapsehoiu toetus

Võite saada eralapsehoiu toetust, kui lapsele on palgatud hoidja või laps on eralastehoius.

Laps peab olema noorem kui kooliealine. Toetust ei saa, kui laps on kohalikule omavalitsusele kuuluvas lastehoius.

Eralapsehoiu toetus koosneb lastehoiu toetusest, lastehoiu lisatoetusest ning võimalikust kohaliku omavalitsuse makstavast lisatoetusest.

Lastehoiu toetus võib olla kas 172,25 eurot kuus või 63,38 eurot kuus olenevalt sellest, milline on lapse päevahoiuõigus.

Suuremat lastehoiu toetust makstakse näiteks siis, kui vanemad töötavad täiskohaga või õpivad päevases õppes.

Kela maksab väiksemat lastehoiu toetust, kui vanemad või üks neist on kodune.

Põhjuseks võib olla näiteks teise lapse hoidmine või tööpuudus.

Väiksemat lastehoiu toetust makstakse ka eelkooliealiste laste eest.

Lisaks lastehoiu toetusele võib saada ka lastehoiu lisatoetust kuni 144,85 eurot kuus. Kui saate väiksemat lastehoiu toetust, makstakse ka lastehoiu lisatoetust poole vähem.

Kela maksab toetuse välja palgalisele hoidjale või lastehoiuasutusele. Eralastehoiu toetus on maksustatav tulu.

Arvutage koduhoiu toetuse ja eralastehoiu toetuse summa kalkulaatoriga: www.kela.fi/laskurit

Paindlik lastehoiu toetus

Võite töötada 30 tundi nädalas või vähem ja hoida ülejäänud ajal oma last.

Sellisel juhul saate vähem palka, kuid Kela maksab paindlikku lastehoiu toetust.

Kela maksab paindlikku lastehoiu toetust alla 3-aastase lapse eest.

Paindlikku lastehoiu toetust võivad saada mõlemad vanemad. Nad ei tohi samal ajal töötada ja võivad hoida last erinevatel aegadel või erinevatel päevadel.

Paindlikku lastehoiu toetust makstakse vastavalt tööajale.

Lastehoiu toetus võib olla kas 241,19 eurot kuus või 160,80 eurot kuus olenevalt sellest, mitu tundi te nädalas keskmiselt töötate. Teavet töötundidest tulenevate piiride kohta saab Kela kodulehelt: kela.fi/joustava-hoitoraha-maara-ja-maksaminen.

Kela maksab paindlikku lastehoiu toetust korraga ainult ühe lapse eest. Paindlik lastehoiu toetus on maksustatav tulu.

Osaline lastehoiu toetus

Teil on õigus saada osalist lastehoiu toetust, kui töötate lapse hoidmise tõttu kuni 30 tundi nädalas.

Kela maksab osalist lastehoiu toetust koolis 1. ja 2. klassis oleva lapse eest.

Osaline lastehoiu toetus on 96,89 eurot kuus ja see on maksustatav tulu.

Kui laps haigestub

Kui laps haigestub ja vajab arstiabi, võite viia ta tervisekeskusse või eraarsti vastuvõtule.

Kela hüvitab osa erahambaarsti tasudest. Kela hüvitab osaliselt ravimite kulud. Tervisekeskuses pakutud raviteenuseid Kela ei kompenseeri.

Ajutine lapsehoolduspuhkus alla 10-aastase lapse haigestumisel

Kui haigestub alla 10-aastane laps, võite jääda koju tema hooldamiseks. Seda nimetatakse ajutiseks lapsehoolduspuhkuseks.

Võite olla haige lapsega kodus kõige rohkem 4 päeva. Tööandja ei pea ajutise lapsehoolduspuhkuse aja eest palka maksma.

Raskesti haige ja puudega lapse hooldamine

Kela toetab raskesti haige või puudega lapse hooldamist.

Kela toetused ja teenused on:

- erihooldusraha vanemale, kes hooldab alla 16-aastast last
- alla 16-aastase puudetoetus
- Kela taastusravitoetus

Elatistoetus

Kui vanemad lähevad lahku, jäävad lapsed elama tavaliselt ühe vanema juurde. Üks lapsevanematest maksab lapse eest elatistrahah.

Teda nimetatakse ülalpidamiskohustuslaseks.

Vahel jätab ülalpidamiskohustuslane elatistrahah maksmata või ülalpidamiskohustuslasest vanemat ei ole. Sellisel juhul võib Kela maksta elatistoetust lapsevanemale, kes last hooldab.

Kela maksab elatistoetust, kui

- ülalpidamiskohustuslasest vanem ei ole elatistrahah maksanud
- elatistrahah on väiksem kui elatistoetus
ülalpidamiskohustuslase majandusliku olukorra tõttu
- lapse on adopteerinud ainult üks vanem
- lapse isadust ei ole tuvastatud
- lapse isadus on tuvastatud, kuid elatistrahah ei olnud võimalik samal hetkel kinnitada.

Elatistoetus on 155,50 eurot kuus ühe lapse eest. Elatistoetus on maksuvaba.

Teavet ülalpidamiskohustuslasele

Kui Kela maksab elatistoetust, nõuab Kela maksmata jäänud elatistrahah sisse ülalpidamiskohustuslaselt. Seda nimetatakse elatistrahah võlgnevuseks.

Kui teil ei ole majandusliku seisukorra tõttu võimalik Kelale elatistrahah võlgnevust tagasi maksta, võite taotleda Kelalt maksuvabastust.

Toimetulekutoetus on viimane abinõu

Võite taotleda Kelalt põhitoimetulekutoetust, kui kõikidest teie tuludest ja varadest ning muudest teile määratud sotsiaaltoetustest ei piisa igapäevasteks vältimatuteks kuludeks nagu toidu- ja eluasemekulud.

www.kela.fi/toimeentulotuki

Taotlemine ja maksmine

Võite taotleda kõiki Kela makstavaid lastega peredele mõeldud soodustusi internetis aadressil

 www.kela.fi/asiointi

Võite taotleda soodustusi ka, täites internetis saadaoleva vormi

 www.kela.fi/lomakkeet

Taotlusvorme saab ka Kela büroodest.

Võite saata taotluse ja lisad Kela postiaadressil. Vaadake veebilehelt www.kela.fi/postiosoitteet, millisele aadressile tuleb kiri saata. Aadressi võite küsida ka Kela infotelefonilt.

 Lisateavet saab infotelefonilt
020 692 206
(soome keeles)

- Kontrollige üle taotlemise tähtajad.
- Kontrollige taotluselt, millised dokumendid tuleb sellele lisada.

Küsi nõu Kela-Kertult internetis:

 www.kela.fi/kysykelasta
www.facebook.com/kela-kerttu

Lastega perede kiirülevaates peredele mõeldud soodustused ja taotlemisjuhised kokkuvõtlikult ja ajalises järjestuses:

 www.kela.fi/lapsiperheet-pikaopas

Toetuste maksmine

Kui Kela on teie taotluse läbi vaadanud, saabub teile koju toetust puudutav otsus. Otsusesse on märgitud toetuse suurus ja põhjendused. Saate otsuse ka siis, kui see on negatiivne.

Kela maksab emapalka, isapalka ja vanematoetust vanemate pangakontole. Makse laekub kontole tagantjärele enamasti iga 4 nädala järel.

Lastetoetused laekuvad vanema või muu hooldaja kontole reeglina iga kuu 26. päevaks. Kui pangad on sel ajal kinni või maksetähtaeg on pärast puhkepäeva, siis võib lastetoetus laekuda kontole juba varem.

 Lisateavet saab ka Kela büroost

Eluasemetoetus

Kela eluasemetoetused on sh

- üldine eluasemetoetus
- pensionisaajate eluasemetoetus
- sõduritoetuse eluasemetoetus

Lugege lisateavet õppurite eluasemetoetustest

www.kela.fi/opiskelijat

Selles voldikus tutvustatakse üldist eluasemetoetust.

Kes võib saada üldist eluasemetoetust?

Kela maksab üldist elamistoetust elamiskulude eest.

Võite saada üldist eluasemetoetust, kui teie sissetulek on väike ja elate alaliselt Soomes.

Toetust saab maksta vaid ühele isikule või leibkonnale.

Leibkond tähendab samas korteris alaliselt elavaid inimesi.

Tavaliselt moodustavad leibkonna abielupaar, elukaaslased või perekond.

Leibkonna võib moodustada ka üks isik.

Üldist elamistoetust võib saada üürikorteri, osaomandis korteriomandi, elamisõigusega korteri või elamisõigusega korteri ehk eramaja või korteriosakutega korteri puhul.

- **Üürikorter:** võite saada eluasemetoetust nii vee- kui küttearvete tasumiseks, kui need makstakse eraldi.
- **Eramaja:** elamiskulude alla arvestatakse kinnistu hoolduskulud ning osa eluasemelaenu intressidest.
- **Korteriosakutega korter:** elamiskulud on korteriühistu maksed, eraldi tasutud vee- ja küttekulud ning osa eluasemelaenu intressidest.
- **Elamisõigusega korter:** elamiskulud on korteriühistu maksed, eraldi tasutud vee- ja küttekulud ning osa eluasemelaenu intressidest.
- **Osalise omandiõigusega korter:** elamiskulud on üür ning eraldi makstavad vee- ja küttekulud.

Elamiskulud

Veearvet aktsepteeritakse elamiskuluna, kui tasute selle eraldi lisaks üürile või korteriühistu maksetele. Aktsepteeritud veearve on 18 eurot inimese kohta kuus.

Küttekuludid aktsepteeritakse elamiskuludena, kui tasute need eraldi lisaks üürile või korteriühistu maksetele. Küttekuludena aktsepteeritakse

41 eurot kuus, kui leibkonnas on üks inimene.

Kui leibkonda kuulub mitu inimest, lisatakse küttekuludele 14 eurot iga täiendava leibkonnaliikme eest.

Kui elate eramajas, arvestatakse elamiskuludena vee, kütte ja teiste eramaja kulude tõttu tekkinud kulud ehk hoolduskulud. Arvestamisele kuuluvate hoolduskulude ülemäär on sätestatud seaduses.

Kui teil on eluasemelaen, arvestatakse elamiskuludena 73% ehk ligi kolm neljandikku laenuintressidest.

Kui palju võib saada üldist eluasemetoetust?

Eluasemetoetus võib olla kuni 80% ehk neli viiendikku elamiskuludest. Seega tuleb teil endal maksta oma eluasemekuludest alati vähemalt 20% ehk üks viiendik.

Eluasemetoetust ei maksta kõikide elamiskulude eest, vaid seaduses ette nähtud arvestamisele kuuluvate elamiskulude järgi.

Arvestamisele kuuluvatele elamiskuludele on seatud ülempiirid ehk maksimaalsed elamiskulud.

Kui arvestatavad elamiskulud ületavad maksimaalseid elamiskuludid, arvestatakse toetuse summa maksimaalsete elamiskulude järgi.

Maksimaalseid elamiskuludid mõjutavad korteris elavate täiskasvanute ja laste arv ning selle omavalitsuse asukoht, kus korter paikneb.

**Küsige lisateavet infotelefonilt
020 692 201
(soome keeles)**

**Kela kodulehelt
www.kela.fi/asumistuki**

Elukoha asukoht

Omavalitsused on jagatud nelja gruppi vastavalt elamiskulude kallidusele.

Esimesse gruppi kuulub Helsingi. Helsingis on elamiskulud kõige kõrgemad, seega saab seal elades kõige suuremat eluasemetoetust.

Teise gruppi kuuluvad Espoo, Vantaa ja Kauniainen.

Kolmandasse gruppi kuuluvad Hyvinkää, Hämeenlinna, Joensuu, Jyväskylä, Järvenpää, Kajaani, Kerava, Kirkkonummi, Kouvola, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Lohja, Mikkelin, Nokia, Nurmijärvi, Oulu, Pori, Porvoo, Raisio, Riihimäki, Rovaniemi, Seinäjoki, Sipoo, Siuntio, Tampere, Turku, Tuusula, Vaasa ja Vihti.

Neljandasse gruppi kuuluvad kõik teised omavalitsused.

Eraldiseisva grupi moodustavad Ahvenamaa omavalitsused.

Näide 1

Maija elab üürikorteris Helsingis. Ta maksab üüri 800 eurot kuus. Üheliikmelise leibkonna toetuse maksimise arvestatavad maksimaalsed elamiskulud Helsingis on 508 eurot kuus. Eluasemetoetust arvestatakse maksimaalsete elamiskulude alusel, mitte Maija poolt makstud üüri ehk 800 euro alusel.

Näide 2

Helli elab Kemis allüürnikuna. Ta maksab üüri 291 eurot kuus. Üheliikmelise leibkonna toetuse maksimise arvestatavad maksimaalsed elamiskulud Kemis on 344 eurot kuus. Eluasemetoetust arvestatakse Heli poolt makstava üüri ehk 291 euro alusel, kuna üüri summa ei ületa maksimaalseid elamiskulusid.

Põhiomavastutus

Enne, kui eluasemetoetuse lõplik suurus selgeks saab, arvestatakse elamiskuludest maha omavastutuse osa.

Omavastutuse suurust mõjutavad leibkonna

- brutotulud kuus ning
- täiskasvanute ja laste arv.

Mida suuremad tulud, seda suurem omavastutuse osa.

Kui sissetulekud on väga väikesed, siis omavastutust ei arvestata.

Brutotulud on tulud, millest ei ole makse maha arvatud.

Tulud

Eluasemetoetuse summat mõjutavad:

- sissetulekud, näiteks palk, millest on maha arvatud võimalik sissetulekute vähendamine,
- kapitalitulud, näiteks üüri- või renditulud ja deposiidelt saadud intress,
- mitmed sotsiaaltoetused, näiteks tööturutoetus, pensionid ja haigushüvitis.

Eluasemetoetuse summale ei avalda mõju:

- teatud sotsiaaltoetused, näiteks toimetulekutoetus, lastetoetus või hooldaja toetus,
- leibkonna alaealise lapse tulud,
- muud tulud, näiteks pärand või annetus.

Sissetulekutest mahaarvamine

Sissetulekutest mahaarvamine tähendab seda, et iga leibkonnaliikme kokkuliidetud sissetulekutest arvatakse maha 300 eurot kuus.

Seda summat ei arvestata, kui Kela arvutatakse eluasemetoetuse suurust mõjutavaid tulusid.

Sissetulekutest mahaarvamise võib teha palgatuludest, ettevõtlustuludest ja põllumajandusest saadud tuludest.

Peate teavitama Kela kõikidest oma tuludest. Pidage meeles teatada ka sellest, kui teie tulud suurenevad või vähenevad.

Lisateavet tulude mõjust eluasemetoetusele saate Kela kodulehelt.

Eluasemetoetuse arvutamine

Eluasemetoetus arvutatakse nii: Elamiskuludest arvestatakse esmalt maha omavastutusosa. Eluasemetoetus on 80% mahaarvamisel saadud summast.

Näide

Jaakko elab üksi Turus üürikorteris. Korteriuür on 700 eurot kuus. Jakko brutotulud on 696 eurot kuus.

Arvutuse käik:

- Sissetulekute väiksuse tõttu põhiomavastutust ei rakendata.
- Maksimaalsed elamiskulud Turus üksi elavale inimesele on 390 eurot kuus.
- Eluasemetoetust arvestatakse maksimaalsete elamiskulude alusel, mitte Jaakko poolt makstud üüri ehk 700 euro alusel.
- Jaakko eluasemetoetus on 80% maksimaalsetest elamiskuludest ehk $390 \times 0,80 = 312$ eurot kuus.
- Jaakko maksab ise $700 - 312 = 388$ eurot kuus.

Katsetage Kela kalkulaatorit

Kela kodulehel on kättesaadav kalkulaator. Selle abil saate arvutada, kui suurt toimetulekutoetust te võite saada:

 www.kela.fi/laskuri

Taotlemine ja maksmine

Võite taotleda üldist eluasemetoetust internetis aadressil

 www.kela.fi/asiointi

Kela toetusi võite taotleda, täites internetis saadaoleva taotlusvormi www.kela.fi/lomakkeet

 Taotlusvorme saab ka Kela büroodest.

Võite saata taotluse ja lisad Kela postiaadressil. Vaadake veebilehelt www.kela.fi/postiosoitteet, millisele aadressile tuleb kiri saata. Aadressi võite küsida ka Kela infotelefonilt.

- Kontrollige üle taotlemise tähtajad ja sissetulekute piirmäärad.
- Kontrollige taotluselt, millised dokumendid tuleb sellele lisada.

Küsi lisateavet infotelefonilt
020 692 201
(soome keeles)

Toetuste maksmine

Kui Kela on teie taotluse läbi vaadanud, saabub teile koju toetust puudutav otsus. Otsusesse on märgitud toetuse suurus ja põhjendused. Saate otsuse ka siis, kui see on negatiivne.

Kela maksab üldise eluasemetoetuse teie kontole kuu esimesel pangapäeval.

Eluasemetoetuse saab maksta ka otse üürileandjale.

Kela vaatab eluasemetoetuse summa üle kord aastas.

Eluasemetoetuse summa võib üle vaadata ka enne aasta möödumist, kui elutingimused on muutunud, kui tulud on näiteks kasvanud või vähenenud.

Toimetulekutoetus on viimane abinõu

Põhitoimetulekutoetust on võimalik saada juhul, kui kõikidest teie tuludest ja varadest ning muudest teile määratud sotsiaaltoetustest ei piisa igapäevasteks vältimatuteks kuludeks nagu toidu- ja eluasemekulud.

www.kela.fi/toimeentulotuki

Kela teenindab

Veebis

Kela veebilehelt saab teavet ja seal saab ajada oma asju.

Võite toetuste suurused kalkulaatoriga välja arvutada.

Kela koduleht asub aadressil

www.kela.fi

Küsi Kela nüüd veebiaadressil

www.kela.fi/kysykelasta

Kela iseteeninduse kaudu on interneti teel turvaline asju ajada.

Kela iseteenindus asub aadressil

 www.kela.fi/asiointi

Iseteenindusse saate sisse logida oma internetipanga kasutajatunnuste või mobiil-ID-ga.

Kela iseteeninduse kaudu võite:

- taotleda Kela toetusi;
- saata lisasid;
- vaadata oma taotluse käsitlemise seisu;
- teavitada muudatustest;
- toetuse tühistada.

Kela töötajatel on vaikumiskohustus. Neil on keelatud rääkida klientide asjadest kõrvalistele isikutele.

Telefoni teel

Toetused lastega peredele

020 692 206

Eluasemetoetused

020 692 201

Büroos või ühisteeninduspunktis

Kela bürood teenindavad kõikides Kela toetustega seotud küsimustes.

Lähima Kela büroo või ühisteeninduspunkti aadressiandmed leiata internetist

www.kela.fi/yhteystiedot

Aja broneerimine

Võite broneerida aja Kela büroosse või telefoninõustamisele.

Broneerige aeg, kui teie elus on toimunud suur muudatus või on tegemist muu keeruka probleemiga.

Broneerige aeg veebiaadressil

www.kela.fi/ajanvaraus

või helistage Kela teenindustelefonile.

Kui vajate tõlkeabi, võtke ühendust Kelaga või vaadake lisateavet aadressilt

www.kela.fi/tulkkaus

Teatage muudatustest

Kui saate mingit Kela toetust, ärge unustage teavitada Kelat kohe, kui teie olukord muutub. Sellised olukorrad võivad olla teie elukohas, sissetulekutes, laste arvus või paarisuhtes aset leidvad muudatused.

Tagasinõudmine

Kui Kela maksab ebaõigete andmete tõttu rohkem toetust, nõutakse see teilt tagasi.

 www.kela.fi/takaisinperinta

või helistades tagasinõudmiskeskuse numbrile **020 634 4940** (E–R kl 9–16).

Vaide esitamine

Võite esitada Kela otsuse suhtes vaide. Otsusele on lisatud vaide esitamise juhised.

Küsimuste korral pöörduge kõigepealt Kela poole:

Toetused lastega peredele
020 692 206

Eluasemetoetused
020 692 201

Sotsiaalkaitse vaidekomisjon

telefon 0295 163 800

www.somla.fi

Kui teil on toetuse või väljastatud otsuse kohta küsimusi, võtke ühendust!

E–R kl 8–17 Erinevate tööaegade teave: www.kela.fi/palvelunumerot

Ajateenija toetused_____ 020 692 200

Eluasemetoetused_____ 020 692 201

Pensioniküsimused_____ 020 692 202

Kela kaart ja

ELi ravikindlustuskaart_____ 020 692 203

Taastusravi_____ 020 692 205

Toetused lastega

peredele_____ 020 692 206

Välja- ja sisseränne_____ 020 634 0200

Lähedase surma korral_____ 020 692 208

Toetused õppurile_____ 020 692 209

Haigestumine_____ 020 692 204

Toimetulekutoetus_____ 020 692 207

Toetused töötuse ajal_____ 020 692 210

Puudega inimeste

toetused_____ 020 692 211

Kela brošüürid

Kodu ja perekond

Toetused lastega peredele ja eluasemetoetused

Tervis ja taastusravi

Haigushüvitised ja päevarahad, taastusravi ja puudega inimeste toetused

Õpingud

Õppuri toetused ja ajateenija toetused

Töötus

Toetused töötuse ajal

Pensionile jäämine

Pensionikaitse, eluasemetoetus ja hooldustoetus

Elama asumine Soome või Soomest välismaale

Kuidas saate abi Soome sotsiaalkaitselt ja mis juhtub, kui asute elama välismaale?

Põhiline toimetulekutoetus

Viimase abinõu majanduslik toetus

Brošüürid on saadaval Kela büroodes ja ühisteeninduspunktides. Brošüüride muud keeleversioonid on kättesaadavad veebiaadressil www.kela.fi/muutkielet